

Zaušnica o pravem času.

pokrajinskem mestu je živel trgovec Zavašnik, ki je užival radi svoje pravičnosti in poštenosti spoštovanje vseh so-
meščanov.

Poslednje čase ga je večkrat srečaval mlad, snažno oblečen človek, ki ga je vsakokrat prav prijazno pozdravil. Gospod Zavašnik je sicer rad in prijazno odzdravljaj, vendar si je pa mislil, ker mladega moža ni poznal, da ga slednji zamenjava s kako podobno mu osebo.

Nekoč je gospoda Zavašnika povabil prijatelj z dežele na poset. Ko pride ob določeni uri v hišo prijateljevo, ga najde v živahnem pogovoru z onim mladim gospodom, ki ga je vedno tako uljudno pozdravljaj.

Prijatelj je hotel gospoda Zavašnika seznaniti z mladim neznancom, toda gospodek je ugovarjal, češ, da sta z gospodom Zavašnikom že dlje časa znana.

„Jaz mislim, da se vi motite, gospod“, reče gospod Zavašnik. „Res je sicer, da se večkrat srečava in pozdravljava, vendar mislim, da me zamenjavata s kako drugo, meni slično osebo.“

„Nikakor ne!“ odvrne mladi mož. „Nasprotno, jaz vas prav dobro poznam izza mladih nog, samo vi ste me pozabili. Dovolite, da se vsedemo, pa vas domislím, kje in kako sva se spoznala.“

Ko se vsedejo, nadaljuje mladi mož: „Preteklo je že 15 let — jaz sem bil takrat 10 let star — in sem hodil v šolo. Nekega dne, ko grem v šolo, premišlujem, kako dobro bi mi delo, ko bi mogel h kosu kruha, katerega so mi dali mati za zajutrek, prigrizniti še kako jabolko. Domislil sem se, s kako slastjo meljejo moji součenci okusna jabolka, katera prineso s seboj v šolo. V te misli zatopljen pridem na sadni trg.

Branjevke so imele razložene polne jerbases raznovrstnega sadja. Počasi stopam ob jerbases dalje. Kar zapazim, da obrača neka branjevka svojim jerbasesom hrbet, in da je zatopljena v važen pogovor s svojo sosedo. Jerbasesi so bili polni. Lepa, rdeča jabolka so se mi tako prijazno smehljajala, kakor bi hotela reči: ali ti nismo všeč, zakaj nas ne pokusiš? Hipoma mi šine misel v glavo, kaj pa, ko bi segnil —? Nihče ne vidi. Branjevka niti opazila ne bo. Škode ji s tem ne naredim velike, saj jih ima itak veliko. V tem hipu stegnem roko in primem za lepo, debelo jabolko. Previdno hočem škriti svoj plen — v tem trenutku pa dobim tako krepko zaušnico, da preplašen izpustim jabolko. „Dečko!“ zakliče nato neki glas, „kako se glasi sedma božja zapoved? Upam, da si to prvokrat storil, in iztegnil roko po ptujem blagu. Glej, da bo tudi zadnjokrat!“ Bilo me je sram, da si nisem upal dvigniti oči.

A resni obraz onega moža, ki mi je dal zaušnico, mi ne izgine nikdar izpred oči. Pravtako pa mi done še danes po ušesih tiste besede: „Glej, da je to zadnjikrat!“ — Skraja sem bil kaj razmišljen v šoli. Vedno in vedno so mi donele po ušesih besede onega moža. Srce se mi je krčilo in najrajši bi bil jokal. Trdno sem sklenil: „Da, bilo je prvič in zadnjič!“ Pa tudi pozneje, če so me gospod učitelj vprašali! „Kako se glasi sedma božja zapoved?“ sem se spominjal s težkim srcem onega jutra. Ko sem zapustil šolo, so me dali oče v mesto, kjer sem bil sprejet kot trgovski vajenec. Ko sem se trgovine dodobrega priučil, sem šel v Ameriko. Znano vam je, da imajo nekateri trgovci navado, da delajo, karnajvečje dobičke, četudi je blago slabo. Tudi jaz sem imel le prečestokrat mnogo sličnih izkušnjav. Toda vsakokrat, kadar so se me polastile enake misli, mi je bilo, kakor bi bil začutil krepko zaušnico in čul besede: „Glej, da je tudi zadnjikrat!“ In to me je obvarovalo vseh sleparij. Sedaj sem že 15 mesecev v domovini. Lahko pa rečem, da nisem prišel prazen domov. V tujini sem si nabral premoženja, pa upam, da niti novčica ni nepoštenega v njem. To se imam pa zahvaliti edino le onemu možu!“

Tu preneha za nekaj trenutkov mladi mož; povest svojega življenja ga je ganila. Potem pa seže gospodu Zavašniku v roko in pravi: „Dovolite, da to roko s hvaležnostjo stisnem, to roko, katera mi je skazala toliko dobroto in priložila pravočasno krepko zaušnico.“ — —

Gospod Zavašnik se je zavzel, pa dostavil:

„In dovolite, da objamem s spoštovanjem takega moža, ki je za dobljeno strahovanje tako iz srca hvaležen, in je zvesto izpolnjeval v mladosti storjeno obljubo.“ —

Z i m a.

Oj ta zima, mrzla zima
Kápico sneženo íma,
Da pod njo sladko zaspi
Zemlja mrzle zimske dni.

A nad zemljo veter piše,
Mráz na okna cvete riše,
Kot bi hotel v gorki hram
Zimskih cvetk prínesti nam.

A premrzle so cvetice
In pregorko naše lice,
Pojdi zima in tvoj cvet,
S tabo snežec, mráz in led!

Taras Vaziljev.

